

FINANSPOLICY FÖR LAHOLMS KOMMUN

Innehållsförteckning

1. ALLMÄNT	3
1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning.....	3
1.2 Övergripande mål för finansverksamheten	3
1.3 Allmänna riktlinjer	4
1.4 Uppdatering av policyn	4
2. ORGANISATION OCH ANSVARFÖRDELNING	4
2.1 Kommunfullmäktige	4
2.2 Kommunstyrelsen.....	4
2.3 Kommunledningskontoret.....	4
2.4 Extern förvaltning	5
3. LIKVIDITETFÖRVALTNING	5
3.1 Allmänt.....	5
3.2 Likviditetens storlek.....	5
3.3 Koncernkonto	5
3.4 Placering av överskottslikviditet	5
4 UTLÅNING	6
4.1 Utlåning till helägda företag.....	6
4.2 Utlåning till externa parter	6
5 FINANSIERING OCH SKULDFÖRVALTNING	6
5.1 Allmänt.....	6
5.2 Mål för skuldförvaltningen	7
5.3 Finansieringsformer	7
5.4 Försäkringsinstrument.....	7
5.5 Hantering av risker vid upplåning.....	7
5.5.1 Ränterisk	7
5.5.2 Refinansieringsrisk.....	8
5.5.3 Valutariskt	8
5.6 Leasing	8
6. BORGENSÅTAGANDEN	9
6.1 Allmänt.....	9
6.2 Omfattning	9
6.2.1 Hel- eller delägda kommunala företag	9
6.2.1 Ideella föreningar och organisationer.....	9
6.3 Borgensram	10
6.4 Avgifter	10
6.5 Kommunens regressrätt.....	10

6.6 Register över borgensåtaganden.....	10
7. PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING.....	10
7.1 Allmänt.....	10
7.2 Mål och syfte.....	10
7.3 Riskhantering.....	11
7.4 Tillåtna tillgångsslag.....	11
7.5 Tillgångsfördelning.....	11
7.5.1 Limiter.....	11
7.5.2 Beräkning av portföljens värde och limit.....	12
7.5.3 Regler för rebalansering.....	12
7.6 Anvisningar för investeringar i tillgångsslag.....	12
7.6.1 Räntebärande värdepapper.....	12
7.6.2 Svenska och utländska aktier.....	12
7.6.3 Alternativa tillgångar.....	13
7.6.4 Likvida medel.....	13
7.7 Övriga riskbegränsningar och riktlinjer för placeringar.....	13
7.7.1 Hållbara och ansvarsfulla placeringar.....	13
7.7.2 Derivatinstrument.....	14
7.7.3 Extern förvaltare.....	14
7.7.4 Motparter.....	14
7.7.5 Förvar.....	14
7.7.6 Belåning.....	15
7.8 Uppföljning och rapportering.....	15
7.8.1 Uppföljningens syfte.....	15
7.8.2 Jämförelseindex.....	15
7.8.3 Löpande redovisning.....	15
7.8.4 Rapportering.....	15
8. ÖVRIG LÅNGSIKTIG MEDELSFÖRVALTNING.....	15
8.1 Allmänt.....	15
8.2 Placeringsregler.....	15
9 INTERN KONTROLL.....	16
9.1 Allmänt.....	16
9.2 Behöriga.....	16
9.3 Funktionsåtskillnad.....	16
9.4 Personoberoende.....	16
9.5 Beslutsunderlag.....	16
10 RAPPORTERING.....	16
10.1 Rapporteringens syfte.....	16
10.2 Intern rapportering.....	16
10.3 Incidentrapportering.....	17
10.4 Extern rapportering.....	17

BILAGA 1 Definition av risker

BILAGA 2 Ordlista

1. ALLMÄNT

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Finanspolicyn syftar till att i ett sammanhang lägga fast mål och enhetliga riktlinjer för kommunen inom följande områden:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Likviditetsförvaltning
- Utlåning
- Finansiering och skuldförvaltning
- Borgensåtaganden
- Pensionsmedelsförvaltning
- Övrig långsiktig förvaltning
- Intern kontroll
- Rapportering

Riktlinjerna i detta dokument utgör dessutom ett regelverk för finansverksamheten och fungerar som en handbok i det dagliga arbetet för de personer, inom och utanför kommunen, som arbetar med förvaltningen. Syftet är vidare att belysa organisationens olika delars roll och ansvar.

Policyn inkluderar de riktlinjer för kommunens medelsförvaltning och för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser som kommunfullmäktige ska besluta om enligt 11 kap 3 § respektive 4 § i kommunallagen.

Kommunstyrelsen har antagit särskilda föreskrifter för placering av medel i donationsstiftelser och behandlas därför inte i denna finanspolicy.

1.2 Övergripande mål för finansverksamheten

Kommunens finansverksamhet ska bedrivas så att den medverkar till att säkerställa kommunens betalningsförmåga på såväl kort som lång sikt.

Finansverksamheten ska medverka till att kapitalanskaffning och kapitalanvändning i kommunen blir effektiv men utan spekulativa inslag och att kommunens räntenetto i ett långsiktigt perspektiv och med beaktande av säkerhetsaspekten blir så bra som möjligt.

Inom ramen för fastställda riskbegränsningar ska kommunens upplåning ske till så låg kostnad som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls. Risknivån skiljer sig åt mellan pensionsförvaltning och övrig finansförvaltning beroende på att de medel som avsatts för pensionsförpliktelser är av mycket mer långsiktig karaktär än övrig finansförvaltning.

Kommunen ska därutöver sträva efter att uppnå bästa möjliga villkor för betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.

1.3 Allmänna riktlinjer

Kunskap och information om betydelsen av en effektiv penninghantering ska spridas inom hela organisationen. I den fortlöpande utvecklingen av ekonomistyrningen i kommunen bör alltid möjligheter att förbättra penninghanteringen beaktas.

Samordning av kommunens och de helägda kommunala bolagens finansiella behov ska eftersträvas.

1.4 Uppdatering av policyn

Denna policy ska löpande hållas uppdaterade med hänsyn till aktuella förhållanden inom kommunen samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

2. ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING

Följande ansvars- och befogenhetsfördelning gäller för den finansiella verksamheten.

2.1 Kommunfullmäktige

Det är Kommunfullmäktiges ansvar att:

1. besluta om finanspolicy som innehåller de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning och för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser som ska meddelas enligt 11 kap i kommunallagen
2. besluta om ramar för kommunens upp- och utlåning samt övriga finansiella mål.
3. besluta om avsättning av medel för särskild förvaltning av pensionsmedel.
4. besluta om borgensavgifter och borgensramar för de helägda bolagen
5. besluta i särskilda fall om utlåning och borgen till externa parter.

2.2 Kommunstyrelsen

Det är Kommunstyrelsens ansvar att:

1. tillse att den fastställda finanspolicy efterlevs
2. besluta om tillämpningsföreskrifter för den finansiella verksamheten
3. följa den finansiella utvecklingen och förelägger vid behov fullmäktige förslag till ändringar i denna policy
4. fastställa delegationsordning för finansverksamheten
5. fastställa lämpligt index för de olika tillgångsslagen för utvärdering av utfallet av pensionsmedelsportföljen i det fall de i denna finanspolicy angivna index upphör att vara relevanta eller upphör att noteras.
6. utfärda särskilda anvisningar om leasing

2.3 Kommunledningskontoret

Det är Kommunledningskontorets ansvar att:

1. besluta, inom ramen för kommunstyrelsens delegation, om placering av kommunens medel samt upplåning
2. tillse att kommunens medelsförvaltning sköts på ett effektivt sätt
3. lämna information och rapporter om den finansiella utvecklingen
4. administrera kommuns löpande betalningsflöde, kontohantering, finansierings- och placeringsverksamhet

5. tillse att tillräcklig tillgång till likvida medel finns för den löpande verksamheten samt för beslutade investeringar
6. tillse att det finns en fungerande organisation och ansvarsfördelning
7. utarbeta rutiner för den interna kontrollen
8. genomföra erforderliga upphandlingar inom det finansiella området.

2.4 Extern förvaltning

I de fall extern förvaltning förekommer, ska skriftligt avtal upprättas mellan kommunen och den externa förvaltaren. Avtalen ska utformas så att den externa förvaltarens uppdrag inte strider mot kommunens finanspolicy.

3. LIKVIDITETSFÖRVALTNING

3.1 Allmänt

Likviditetsförvaltningen avser förvaltningen av kortfristiga medel som ingår i den löpande verksamhetens kassaflödeshantering.

Kravet på god säkerhet i kommunens medelsplacering innebär att bl.a. kredit-, ränte- och likviditetsrisker ska undvikas eller minimeras. Kommunen ska inte ta några valutarisken vid placering av likviditeten. Endast placering i svensk valuta får förekomma.

I likviditetsförvaltningen ingår inte kommunens förvaltning av pensionsmedel och övrig långsiktig medelförvaltning. Förvaltningen av dessa medel regleras i avsnitt 7 och 8.

3.2 Likviditetens storlek

Kommunkoncernen ska kontinuerligt upprätthålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna sköta sina betalningsförpliktelser. I denna reserv ingår även outnyttjade kontrakterade checkräkningskrediter. Nivån på likviditetsreserven ska baseras på verksamhetens löpande intäkter och kostnader, låneförfall, räntebetalningar samt investeringar och avyttringar.

De likvida medel som inte behövs i den löpande verksamheten för in- och utbetalningar, utöver likviditetsreserven, bör i första hand användas för inlösen av upptagna lån.

3.3 Koncernkonto

Kommunen och dess helägda företags likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem. Kommun ansvarar för koncernkontot och är därmed koncernkontoinnehavare. Avtal tecknas mellan kommunen och bolagen om regler, villkor och praktiska former för koncernkontot. Syftet är att uppnå en effektiv penninghantering där överlikviditet inom koncernen utnyttjas innan extern upplåning måste genomföras.

3.4 Placering av överskottslikviditet

Likviditet, som tillfälligt inte behövs för den dagliga verksamheten, dvs överskottslikviditet, kan placeras utanför koncernkontot med de riskbegränsningar som framgår enligt följande:

Bundna placeringar överstigande ett år får inte ske.

Med undantag för bankinlåning i bank, verksam i Sverige, medges endast placering i räntebärande värdepapper. Med värdepapper avses företrädesvis löpande skuldebrev såsom certifikat och statskuldväxlar. Köp och försäljning av värdepapper får endast ske via bank eller värdepappersinstitut som står under Finansinspektionens tillsyn.

I syfte att begränsa kreditrisken medges endast placering i värdepapper utgivna av kredittagare med angivna limiter enligt nedanstående förteckning. För bankinlåning finns inga restriktioner. Procenttalen i tabellen avser andelar av den totala placeringsportföljen. En spridning mellan placeringsalternativen och löptider bör eftersträvas.

Emmitent/värdepapper	Max andel per emittentkategori	Max andel per emmitent
A. Svenska staten eller av svenska staten garanterat värdepapper	100%	100%
B. Kommuninvest, svenska kommuner och landsting	100%	30%
C. Svenska banker och bostadsfinansieringsinstitut med lägst rating A	50%	20%
D. Penningmarknadsinstrument med rating om lägst A-1 eller K-1 (S&P) och P-1 (M) ⁽¹⁾	20%	10%

(1) Rating enligt Standard & Poor's eller Moody's.

4 UTLÅNING

4.1 Utlåning till helägda företag

Utlåning till de helägda företagen sker genom beviljad koncernkontokredit alternativt som reverslån. Vid utlåning till bolag där det inte finns beslutad låneram beslutar kommunfullmäktige i varje enskilt fall. Kommunstyrelsen kan dock besluta om sådan utlåning under förutsättning att lånets löptid är högst ett år.

Räntan baseras på marknadsmässiga villkor med tillägg för administrativa kostnader. För företag, som verkar i konkurrens med privata aktörer ska räntan och andra villkor bestämmas så att dessa företag inte ges någon konkurrensfördel.

4.2 Utlåning till externa parter

Utlåning till extern part såsom föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån kan prövas av kommunfullmäktige i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen och endast gällande ändamål som hör till kommunens kompetensområde.

För extern utlåning erfordras säkerhet i form av pantbrev i fastighet eller motsvarande säkerhet med tillfredsställande förmånsrätt. Även kompletterande säkerhet ska prövas.

5 FINANSIERING OCH SKULDFÖRVALTNING

5.1 Allmänt

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det

kommande budgetåret. Detta sker med hänsyn till planerade investeringar och möjligheter till egenfinansiering.

De kommunala företagen svarar normalt själv för sin upplåning, vilken vanligtvis säkerställs via kommunal borgen.

Upplåningsåtgärd, som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär), får ej ske. Det sagda innebär dock inte något hinder mot genomförandet av s k förefinansieringsåtgärd. Med detta menas att vid en marknadsmissigt lämplig tidpunkt tidigarelägga upptagande av lån som inte omgående behövs för att finansiera en beslutad investering.

5.2 Mål för skuldförvaltningen

Målet med skuldförvaltningen är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt och därutöver säkerställa tillgång till erforderlig finansiering till en acceptabel kostnad.

5.3 Finansieringsformer

Finansieringen får ske i form av:

- lån hos
  - Svenska staten eller av staten garanterat bolag
  - Kommuninvest
  - Svensk Exportkredit
  - Bank eller bankägt finansbolag
  - Svenska försäkringsbolag och pensionsanstalter
  - Svenska kommuner och landsting
  - Kommunägda företag
- avtalad checkkredit i den bank som kommunen har upprättat avtal med avseende koncernkonto och betalningstjänster
- lån på annat sätt eller från annan genom beslut av kommunstyrelsen

5.4 Försäkringsinstrument

Derivatinstrument får endast användas då det i skuldportföljen finns underliggande lån och i syfte att minska den finansiella risken och/eller justera räntebindningen i portföljen. Godkända derivatinstrument är ränteswappar, s.k. räntetak, räntegolv samt räntekorridor.

5.5 Hantering av risker vid upplåning

5.5 1 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en förändring av det allmänna ränteläget påverkar kommunens räntekostnader i negativ riktning. I syfte att minska ränterisken ska vid upplåning en spridning av räntebindningstiderna eftersträvas.

Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vid varje tid överstiga 1,5 år och får maximalt vara 4,0 år. Enskilda lån eller räntederivat får inte ha en räntebindningstid överstigande 10 år.

Undantag från ovanstående gäller när antal lån i portföljen är så få att det inte är praktiskt möjligt och administrativt försvarbart att uppfylla ovannämnda krav.

5.5.2 Refinansieringsrisk

Refinansieringsrisken är risken för att kommunen vid varje tillfälle inte har tillgång till erforderlig finansiering. Refinansieringsrisken ökar om kommunen blir alltför beroende av en finansieringskälla samt om hela eller en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

För att begränsa refinansieringsrisken ska förfallostrukturen i låneportföljen spridas över tiden samtidigt som finansieringen sprids på flera motparter. Högst 50 procent av portföljen får ha en kapitalbindning på mindre än 1 år, och minst 25 procent av portföljen ska ha en kapitalbindning på 2 år eller mer. Ingen särskild långgivare, undantaget Kommuninvest, bör långsiktigt ha mer än 50 procent av kommunens totala lånevolym.

Undantag från ovanstående gäller när låneportföljen är så liten att det inte är praktiskt möjligt och administrativt försvarbart att uppfylla ovannämnda krav.

5.5.3 Valutariskt

Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras om de uppgår till ett motvärde motsvarande minst 1 mkr. Valutaexponeringar under detta belopp kan säkras efter bedömning av riskläge och kostnad för säkring.

5.6 Leasing

Leasing och avbetalningsfinansiering ska jämföras med upplåning och omfattas därför av reglerna i denna policy. Detta innebär att denna typ av beslut ska föregås av en prövning gentemot andra former för finansiering.

Två typer av leasing kan förekomma;

- Finansiell leasing
- Operationell leasing

Finansiell leasing förekommer när leasetagaren, även om denne inte erhåller den legala äganderätten till tillgången, i allt väsentligt åtnjuter de ekonomiska förmåner och bär de ekonomiska risker som förknippas med ägande av tillgången.

Vid *operationell leasing* tar leasegivaren större delen av de risker och förmåner som är förknippade med ägandet av objektet. Oftast svarar denne för service och underhåll av det leasade objektet.

Leasing ska behandlas restriktivt och väljs först om räntevinster eller andra fördelar kan konstateras i jämförelse med egenfinansiering eller andra finansieringsformer. Kommunstyrelsen utfärdar särskilda anvisningar om leasing.

6. BORGENSÅTAGANDEN

6.1 Allmänt

Ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen, eftersom kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte i utsatt tid kan reglera sin skuld. I andra fall kan det innebära att kommunen måste vara beredd att överta anläggningar eller driva verksamheten vidare om borgenstagarens förutsättningar upphör eller väsentligen försämras.

Kommunal borgen kan endast komma i fråga för allmännyttigt ändamål inom kommunens kompetensområde. En utgångspunkt ska vara att den väsentligt reducerar den finansiella kostnaden och/eller att ingen annan säkerhet anses tillräcklig. Kommunens risktagande ska vägas mot den allmännytta som borgen medför.

Borgen får ej lämnas under villkor som motverkar sund konkurrens.

En restriktiv tillämpning ska gälla för tecknande av borgen till för lån till andra låntagare än helägda kommunala företag. Beslut om att ingå borgen ska föregås av en prövning av låntagarens kreditvärdighet och det specifika låneobjektet som den sökta borgen avser.

6.2 Omfattning

Följande verksamheter och ändamål kan, efter en prövning i varje särskilt fall, komma ifråga för kommunal borgen av Laholms kommun:

- Hel- eller delägda kommunala företag
- Ideella föreningar och organisationer
- Kommuninvest i Sverige AB avseende solidariskt borgen

Kommunalt förlustansvar för egna hem och bostadsrätter enligt tidigare beslut är undantagna från denna finanspolicy och kvarstår så länge det finns en skuld/borgensåtagande.

6.2.1 Hel- eller delägda kommunala företag

Borgen bör normalt beviljas för de helägda företagen. För delägda företag bör fråga om borgensengagemang prövas utifrån en restriktivare ståndpunkt. I dessa fall krävs en av ägarna/intressenterna gemensam överenskommelse om hur åtagandet andelsmässigt fördelar sig på ägarna.

6.2.1 Ideella föreningar och organisationer

Här avses i huvudsak bidragsberättigade idrottsföreningar, lokalägande föreningar och andra ideella föreningar.

Mot bakgrund av att säkerheterna för förpliktelser mot denna typ av låntagare oftast är mindre betryggande bör kommunen inta en restriktiv hållning. Föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet bör prioriteras.

I de fall kommunal borgen kan bli aktuell ska följande riktlinjer gälla:

- Borgen ges endast för lån till investeringar. Det ska finnas krav på egen insats. Kommunen ska få del av senaste bokslut samt investerings- och driftkalkyl för det projekt som borgensframställan avser.
- Fastigheter eller motsvarande ska vara fullvärdeförsäkrade.
- I de fall det bedöms behövt bör borgensåtagandet villkoras av att kommunen på lämpligt sätt får kontinuerlig insyn i verksamheten.

6.3. Borgensram

Kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med budgeten eller vid behov ett totalt rambelopp för borgensåtaganden för vart och ett av kommunens helägda bolag. Beslutet formuleras på så sätt att det anges ett högsta lånebelopp som ska beräknas på skuldebrevens ursprungliga lånebelopp.

6.4 Avgifter

För hel- eller delägda kommunala företag, som verkar i konkurrens med privata aktörer, utgår en borgensavgift. Nivån på avgiften ska bestämmas så att dessa företag inte ges någon konkurrensfördel. Avgiftens storlek bestäms av kommunfullmäktige i samband med fastställandet av budgeten eller i särskild ordning. Avgiften erläggs en gång per år i efterskott.

För övriga låntagare kan kommunen efter beslut i varje enskilt ärende ta ut en årlig borgensavgift.

6.5 Kommunens regressrätt

I de fall ett borgensåtagande har infriats ska kommunens möjlighet att utnyttja sin regressrätt alltid utnyttjas så långt det är möjligt.

6.6 Register över borgensåtaganden

Kommunstyrelsen ansvarar för att register förs över de borgensåtaganden som kommunen tecknat. Registret ska innehålla uppgifter om beslut och beslutsunderlag, låntagare, långgivare, tidpunkt för åtagandet, ursprungligt lånebelopp som borgen avser samt aktuellt lånebelopp.

7. PENSIONSMEDELSFÖRVALTNING

7.1 Allmänt

Detta avsnitt av policyn gäller för de medel som kommunen beslutat avsätta för pensionsförpliktelser inklusive avkastningen på dessa medel.

7.2 Mål och syfte

Ett långsiktigt perspektiv som är i överensstämmelse med åtagandets tidshorisont bör anläggas på medlens förvaltning.

Vidare ska medlen förvaltas så att dessa får en lämplig sammansättning med hänsyn till kravet att skydda tillgångarna mot nominella förluster och penningvärdesförsämring samtidigt som placeringarna ska möjliggöra en långsiktigt god avkastning och real värdestegring. Den reala avkastningen bör uppgå till 1,0 procent per år över tiden. Detta mäts som konsumentprisindex (KPI) plus 1,0 procentenheter.

Syftet med placeringsföreskrifterna är att genom bestämmande av fördelning mellan olika tillgångsslag kombinerat med löptider och övriga regler och begränsningar skapa en kapitalförvaltning som uppfyller den fastställda målsättningen.

7.3 Riskhantering

För att minimera förvaltningsrisker ska kapitalförvaltningen tillämpa principerna om matchning respektive diversifiering.

Matchningsprincipen strävar efter att anpassa duration och risktagande i placeringarna till den tidshorisont och struktur som gäller för de framtida åtagandena.

Diversifieringsprincipen används för att fördela en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.

Portföljen ska förvaltas på ett sätt som söker minimera fluktuationer i värdet över placeringshorisonten och som överensstämmer med uppställda mål. För att uppnå de långsiktiga placeringsmålen, är dock kommunen beredd att acceptera vissa kortsiktiga värdefluktuationer

7.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag:

1. Svenska och utländska räntebärande värdepapper
2. Svenska och utländska aktier
3. Alternativa tillgångar
4. Likvida medel

7.5 Tillgångsfördelning

7.5.1 Limiter

Procenttalen i följande tabell anger lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde. I tabellen framgår även fördelningen mellan tillgångsslagen i form av "normal position".

Tillgångsslag	Portföljen totalt, %		
	Min	Normal	Max
Räntebärande värdepapper varav utländska valutasäkrade	40	50	70 10
<i>Duration</i>	<i>0,5 år</i>	<i>3,5 år</i>	<i>5 år</i>
Aktier	30	50	60
varav svenska aktier	-	35	45
varav utländska aktier	-	15	25
Alternativa tillgångar	0	-	20
Likvida medel	0	-	10

Högsta andelen likvida medel kan vara 10 procent med undantag som följer vid avyttring av värdepapper. Tillgångsslaget kan även användas i samband med omallokering

mellan tillgångsslagen. Normalt ska kapital som omallokeras snarast överföras till det andra tillgångsslaget. I vissa marknadssituationer kan det dock vara lämpligt att avvakta med överföringen av kapitalet. Kapitalet ska då tillfälligt placeras i "Likvida medel".

Vid placering i fond som investerar i olika tillgångsslag, så kallad blandad fond, ska fondens placeringar, enligt senast kända fördelning, fördelas på portföljens tillgångsslag.

7.5.2 Beräkning av portföljens värde och limit

Vid beräkning av portföljens värde och limit, ska portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

7.5.3 Regler för rebalansering

Om marknadsvärdet för något av tillgångsslagen, beroende på värdefluktuationer, över eller understiger gränsvärdena i avsnitt 7.5.1 ska rebalansering (återviktning) till normalposition genomföras. Om limit överskrids ska tillgångar avyttras så snart det lämpligen kan ske varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Vid ett rebalanseringsbeslut ska placeringar i alternativa tillgångar borträknas från normalfördelningen. Detta innebär att om alternativa investeringar motsvarar exempelvis 10 procent av den totala portföljen bör dessa 10 procent fördelas till lika del på aktier och räntor, d.v.s. rebalanseringen utgår från en "justerad normalfördelning" för räntebärande på 45 procent och aktier på 45 procent.

Kommunstyrelsen kan besluta om gränsvärden för rebalansering enligt föregående stycke som ligger närmare normalposition enligt avsnitt 7.5.1.

7.6 Anvisningar för investeringar i tillgångsslag

7.6.1 Räntebärande värdepapper

Portföljens medel, vad det gäller räntebärande värdepapper, får placeras i värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fonderna får investera i värdepapper med emittenter som har lägst investment grade som rating (BBB- och högre eller Baa3 och högre enligt rating av Standard & Poor's respektive Moody's).

Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel den genomsnittliga kreditvärdigheten ska vara tillfredsställande.

Räntebärande placeringar i annan valuta än SEK ska valutasäkras.

7.6.2 Svenska och utländska aktier

Aktieplaceringar ska ske i aktiefonder men placeringar får även ske i strukturerade produkter. Investeringarna ska vara i väldiversifierade portföljer eller inhämta sin avkastning från ett väldiversifierat aktieindex. Fondernas aktieplaceringar ska ske i börsnoterade svenska eller utländska aktier. Med börsnoterade aktier avses aktier som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats öppen för allmänheten och under

tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet. Ett enskilt bolag får inte göra mer än 10 procent av den svenska respektive utländska aktieportföljen.

Den huvudsakliga innehavet ska utgöras av indexnära förvaltning, vars avkastning förväntas vara nära indexets avkastning (till exempel indexfond). Detta kan dock kompletteras med aktiva aktiefonder där målet är att på sikt uppnå en riskjusterad avkastning som överstiger jämförelseindex.

Placering i utländska aktier får endast ske genom förvärv av andelar i aktiefonder. Aktieinnehav noterad i utländsk valuta valutasäkras normalt inte.

7.6.3 Alternativa tillgångar

Alternativa tillgångar avser exempelvis valutor, råvaror och hedgefonder. Genom att investera i tillgångar som uppvisar låg korrelation med den befintliga portföljen kan den totala portföljrisken reduceras. Syftet med en investering i dessa tillgångar får endast vara att minska risken.

Investeringar i alternativa tillgångar ska, så långt det är möjligt, ske i fonder eller i strukturerade instrument, för att minimera administrationen och de operativa riskerna.

7.6.4 Likvida medel

Likvida medel definieras som medel i svensk valuta på depåkonto, bankräkning och dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs tillgångsslaget till räntebärande värdepapper vid beräkning av tillgångsslagens andelar enligt avsnitt 7.6.1.

7.7 Övriga riskbegränsningar och riktlinjer för placeringar

7.7.1 Hållbara och ansvarsfulla placeringar

Kommunen ska ta hänsyn och visa ansvarsfullhet i sina placeringar. Placeringar ska gynna ekologisk och social hållbarhet.

Direkta placeringar ska inte ske i företag oich organisationer vars omsättning i väsentlig omfattning härrör från produktion och distribution av tobak, alkohol, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi. Direkta placeringar ska heller inte ske i företag och organisationer som ägnar sig åt prospektering, exploatering, utvinning eller produktion av fossil energi.

Vidare ska direkta placeringar inte ske i företag och organisationer som kan kopplas till kränkningar av internationella normer för mänskliga rättigheter och arbetsrätt. De internationella normer som avses är i första hand FN:s deklaration för mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention och ILO:s (Internationella arbetsorganisationen) konventioner om arbetsrätt. Dessa normer innebär t ex att företagen i sin verksamhet inte får acceptera diskriminering eller barnarbete.

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de etiska krav som anges ovan. Eftersom fonder kan ha något annorlunda utformade etiska riktlinjer är det möjligt att placera i fonder som inte fullt ut uppfyller de krav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska vidare inne-

havets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

Miljömässig och etisk bedömning ska göras för varje aktuell investering. Vid osäkerhet av etiska eller av miljöskäl ska grundregeln vara att avstå placeringen.

7.7.2 Derivatinstrument

Derivatinstrument får användas i förvaltningen där syftet med instrumenten ska vara att hantera marknadsexponeringar på ett effektivt sätt och för att sänka risknivån och stabilisera avkastningen.

Det är tillåtet att investera i värdepappersfonder som använder derivat om det är en naturlig del av fondens förvaltningsstrategi.

7.7.3 Extern förvaltare

Fattas beslut att anlita extern förvaltare för hela eller delar av portföljens tillgångar gäller att förvaltare eller fondförvaltare ska vara värdepappersinstitut eller fondbolag och ha erforderliga tillstånd för sin verksamhet enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, respektive lag (2004:46) om värdepappersfonder och lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Utländsk förvaltare ska ha tillstånd motsvarande de som anges ovan och stå under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

7.7.4 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är

1. värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 1 kap 5 § p. 27 lagen (2007:528) om värdepappersrörelse
2. utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är ett annat, exempelvis vid nyemissioner.

7.7.5 Förvar

Portföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut som har:

- Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 2 § p. 1 lagen (2007:528) om värdepappersrörelse, efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges enligt ovan och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ, efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.

Andelar i värdepappersfonder registreras dock normalt i Laholms kommuns namn i det av fondbolaget förda andelsägarregistret.

7.7.6 Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas.

7.8 Uppföljning och rapportering

7.8.1 Uppföljningens syfte

Uppföljningens syfte är att löpande hålla sig informerad om portföljens resultat, förändringar i sammansättningen av tillgångar samt förändringar i risknivå.

Det är viktigt att alla parter är medvetna om att alla placeringar genomgår cykler, varför det kommer att finnas tidsperioder när placeringsmålet ej uppfylls eller när enskilda förvaltare misslyckas med att nå sina förväntade avkastningsmål.

7.8.2 Jämförelseindex

Vi utvärdering av utfallet av portföljen ska följande jämförelseindex eller motsvarande index, användas:

Tillgångsslag	Index	Andel av portföljens sammanlagda index
Räntebärande värdepapper	OMRX Bond	50%
Svenska aktier	SIX Portfolio Return (SIXPRX)	35%
Utländska aktier	MSCI All Countries	15%

Om något av ovan nämnda index upphör att vara relevant för jämförelse av förvaltningen eller upphör att noteras ska annat index fastställas av kommunstyrelsen.

7.8.3 Löpande redovisning

Vid extern förvaltning ska förvaltare löpande förse kommunen med affärshandlingar, såsom avräkningsnotor, kontoutdrag och värdepappersförteckning.

7.8.4 Rapportering

Allmänna riktlinjer för rapportering av kommunens sammantagna finansverksamhet beskrivs i avsnitt 10.

8. ÖVRIG LÅNGSIKTIG MEDELSFÖRVALTNING

8.1 Allmänt

Utöver medel som förvaltas för kommunens pensionsåtagande kan det finnas behov av placeringar av medel på längre sikt även för andra ändamål.

8.2 Placeringsregler

För den övriga långsiktiga medelsförvaltningen gäller, då ej annat anges, de krav och regler som gäller för pensionsmedelsförvaltningen vilket regleras i kapitel 7. Utöver dessa regler bör en analys avseende syftet med avsättningen göras vid varje avsättnings-tillfälle. Syftet med avsättningen bestämmer därefter lämplig risknivå och lämpliga

aktuella limiter för tillgångsslagen. Kommunstyrelsen kan i dessa fall bestämma limiter och normalfördelning mellan de i avsnitt 7.5 angivna tillgångsslagen.

9 INTERN KONTROLL

9.1 Allmänt

Ett väl fungerande internkontrollsystem minskar risken för att avsiktliga eller oavsiktliga fel orsakar förluster i en organisation. Med intern kontroll avses i detta fall administration av löpande finansierings- respektive placeringsavslut, inklusive handhavande av aktuell dokumentation, varvid kontrollfunktionen är viktig.

9.2 Behöriga

Kommunstyrelsen utser de personer som med bindande verkan har rätt att göra finansiella affärer.

9.3 Funktionsåtskillnad

För att åstadkomma god säkerhet och effektiva rutiner i finansverksamheten och medelsförvaltningen krävs att handläggare- respektive internkontrollfunktioner hålls åtskilda. Det innebär att det ska finnas en uppdelning mellan den som verkställer affären och den som kontrollerar/bokför transaktionen (administrativa funktionen).

9.4 Personoberoende

I syfte att upprätthålla kompetens samt god kvalitet inom de områden som faller inom finansfunktionen bör flera personer kunna utföra och granska arbetet.

9.5 Beslutsunderlag

Alla affärsavslut/beslut ska omedelbart dokumenteras och överlämnas till den administrativa funktionen. Avräkningsnotan, den skriftliga bekräftelsen på att affären genomförts, ska med automatik gå från motparten till administrativa funktionen för bokföring och kontroll. Banker och andra finansinstitut ska underrättas om att inga undantag från denna regel får förekomma.

10 RAPPORTERING

10.1 Rapporteringens syfte

Rapporter ska upprättas med syfte dels att utgöra underlag för planering och beslut, dels att vara ett styr- och kontrollmedel över hur väl finansverksamheten följer finanspolicy och finansiella riktlinjer. Utöver nedanstående rapportering ska den rapportering som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen efterfrågar, ske enligt deras instruktioner.

10.2 Intern rapportering

Rapporter lämnas till kommunstyrelsen i samband med delårs- och årsbokslut. Rapporten ska innehålla information om låne- och placeringsportföljens storlek och sammansättning samt likviditetssituationen. Avsikten med rapporteringen är att resultatet och handläggningen av finansförvaltningen kontinuerligt ska kunna följas.

Den vidare rapporteringen till kommunfullmäktige om den finansiella utvecklingen sker inom ramen för den ordinarie ekonomi- och verksamhetsuppföljningen.

Vad gäller pensionsmedelsförvaltningen ska kommunstyrelsen kvartalsvis erhålla rapport om innehållande bla följande uppgifter:

- Aktuellt marknadsvärde.
- Avkastning under månaden och under året.
- Procentuell fördelning på olika tillgångsslag.
- Större förändring i innehavet av värdepapper under månaden.

10.3 Incidentrapportering

Samtliga medarbetare som är delaktiga i arbetet med finansverksamheten ska omedelbart till närmaste chef rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala i finansverksamheten.

10.4 Extern rapportering

Vid extern förvaltning ska respektive förvaltare månadsvis lämna rapport till kommunen i enlighet de anvisningar som kommunstyrelsen utfärdar samt vad som föreskrivs i upprättade avtal.

BILAGA 1

DEFINITION AV RISKER

Aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses hur avkastningen på aktier påverkas av förändringen av kursen på de aktier som ingår i portföljen.

Ränterisk

Med ränterisk menas hur avkastningen på en räntebärande tillgång påverkas av en förändring av räntan. Hur mycket ränterisk en tillgång har beror på hur känsligt dess pris är för en förändring av marknadsräntan och mäts i duration.

Inom skuldförvaltning avses med ränterisk risken för att förändringar i räntenivån påverkar kommunens finansnetto negativt genom ökade upplåningskostnader för existerande och framtida finansiering.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att ej kunna möta betalningsförpliktelser utan en högre kostnad eller att ej kunna möta förpliktelserna över huvud taget. Denna kan delas upp i marknadslikviditetsrisk vid avyttring av tillgångar och refinansieringsrisk för skulder.

Marknadslikviditetsrisk

Med marknadslikviditetsrisk avses risken att en tillgång inte går att realisera till förväntat pris, eller till ett väsentligt reducerat pris, vid önskat tillfälle.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att inte erhålla ny finansiering, att en befintlig finansiering ej kan ersättas med en ny, eller att finansiering sker till en ovanligt hög kostnad.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att en emittent inte kan svara upp mot sina betalningsåtaganden, exempelvis till följd av en betalningsinställelse.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att erhålla en oönskad värdetförändring i tillgångar och skulder och kassaflöden till följd av förändringar i valutakurserna.

Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär att en motpart inte kan fullfölja affärstransaktionen till likvid och att placeraren inte erhåller den potentiella upparbetade vinsten som finns i transaktionen.

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I portföljförvaltningen kan detta exempelvis omfatta förluster i placeringar som sker i strid mot fastlagda bestämmelser. En god intern kontroll syftar till att begränsa de operativa riskerna.

BILAGA 2

ORDLISTA

Allokering	Fördelning av tillgångsslag i portföljen.
Benchmark	Ett jämförelseobjekt för en portföljs avkastning. Benchmark kan ofta vara något specifikt marknadsindex eller kombinationer av index.
Blandportfölj	En förmögenhet som är placerad i två eller flera tillgångsslag, vanligtvis aktier och räntebärande värdepapper.
Borgen	Att gå i borgen för någon innebär att borgensmannen förbinder sig att betala en skuld för någon annan om denne inte betalar. Se även enkel borgen och proprieborgen.
Certifikat	Räntebärande instrument för kortfristig upplåning på penningmarknaden.
Depåbevis	Äganderätt till utländskt bolags aktier.
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i akter, ränteterminer m fl.
Diskretionär förvaltning	Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.
Diversifiering	Fördelning av en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en sk nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Effektiv ränta	Den avkastning som en investering ger om man tar hänsyn till samtliga villkor.
Emittent	Utgivaren av finansiella instrument.
Enkel borgen	Borgensmannen är skyldig att infria skulden först sedan det visats att gäldenären inte har utmättningsbara tillgångar eller är satt i konkurs.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras p g a förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.

Förvaringsinstitut	Från kapitalförvaltare eller fondbolag fristående bank eller annat kreditinstitut där förvärvade värdepapper skall deponeras och som skall ombesörja in- och utbetalningar rörande depå eller fond.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värdeutveckling.
Likvida medel	Medel på bankräkning o dylikt som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Nollkupong	Fastförräntat obligations- eller förlagslån som emitteras utan kupongränta. Denna ackumuleras i stället och utbetalas vid lånets inlösen. Till skillnad från vanliga lån garanteras härigenom den angivna avkastningen. För vanliga lån måste kupongens återinvesteras till gällande marknadsränta.
Obligationer	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
Option	Finansiellt instrument som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köption) eller att sälja (säljoption) en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja eller att köpa egendomen ifråga.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade.
Portfölj	En förmögenhet som är placerad i olika tillgångar.
Proprieborgen	Borgensmannen har gått i borgen "såsom för egen skuld", vilket innebär att långgivaren, vid denna typ av borgen, kan söka betalning antingen av låntagaren eller av borgensmannen. Vanligtvis är det borgensmannen som först blir sökt och anmodad att infria sitt åtagande. Detta är den vanligaste typ av borgen.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Ratinginstitut	Mycket hög kreditvärdighet	Hög kreditvärdighet	Spekulativ kreditvärdighet	Mycket låg Kreditvärdighet
S & P's	AAA-AA	A-BBB	BB-B	CCC-D
Moody's	Aaa-Aa	A-Baa	Ba-B	Caa-C

För kortfristig upplåning gäller nedanstående tabell.

Ratinginstitut	Mycket hög kreditvärdighet	Hög kreditvärdighet	God kreditvärdighet	Spekulativ eller mycket svag
S & P's	K-1, A-1, A1+	K-2, A-2	K-3, A-3	K-4, B, C, D
Moody's	P-1	P-2	P-3	Not P

Realavkastning	Avkastningen på en tillgång rensat för inflationen.
Rebalansering	Rebalansering innebär att en delportfölj återgår till den långsiktigt valda normalpositionen för detta tillgångsslag, som framgår av tabellen i avsnitt 7.5.1.
Riskpremie	Förväntad avkastning utöver den riskfria ränta.
Ränteportfölj	En förmögenhet som är placerad i räntebärande värdepapper.
Swap	Avtal om att byta ett ränte- och/eller valutaflöde. Exempelvis att byta en rörlig ränta mot en fast ränta.
Termin	Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp eller försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt. Exempel på sådan termin är aktie-, ränte- och indextermin.
Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.
Värdepappersfond	Fond som förvaltar aktier och andra värdepapper och som administreras av särskilt fondbolag. Fonden ägs av andelsägarna, vilket betyder att förvaltaren inte under några omständigheter kan använda fondens tillgångar för att täcka förluster i förvaltarens verksamhet. En fond som är registrerad i Sverige står under Finansinspektionens tillsyn och följer den svenska fondlagstiftningen. Inom EU finns ett särskilt direktiv som gäller fondverksamhet. Det gör att fondlagstiftningen i de olika EU-länderna i stort överensstämmer. I länder utanför EU kan det dock finnas stora avvikelser i regelverken.